سرمازدگی خارج از فصل مترادف با نابودی باغ‌ها

استفاده از ارقام بومی مقاوم، اطلاع‌رسانی و آموزش مستقیم و تغذیه مناسب باغ؛ سه رکن مواجهه با سرمازدگی

سپهرغرب، گروه کشاورزی – طاهره ترابی‌مهوش: محقق حوزه کشاورزی با بیان اینکه سرمازدگی در باغ‌ها به دوصورت درون فصلی و خارج فصلی اتفاق می‌افتد گفت: سرمازدگی خارج فصلی در اواخر زمستان یا اوایل بهار و زمانی که درختان بیدار شده و شیره گیاهی آن‌ها در حداکثر حد خود قرار دارد، رخ می‌دهد، مثلاً در اسفندماه که درختان شروع به سبز شدن می‌کنند، اگر ناگهان هوای سردی وارد شود، ممکن است درختان به‌شدت آسیب ببینند و حتی بمیرند.

بدون تردید یکی از عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی هر کشوری به حوزه زراعت و باغداری آن معطوف می‌شود، عرصه‌ای که تأمین‌کننده سلامت و استقلال غذایی هر جامعه‌ای به‌شمار می‌رود؛ بنابراین در صورت بروز نارسایی و خلل در این حوزه، یکی از ارکان اصلی و اساسی در توسعه اقتصادی، تضعیف و متزلزل خواهد شد.

قطع به یقین تقویت و توسعه حوزه زراعت و کشاورزی مستلزم تأمین پیش‌نیازها و الزامات خاص به خود در هر سه بخش کاشت، داشت و برداشت است. باوجود اهمیت این حوزه، متأسفانه کشور ایران در هر سه بخش با مشکلات و معضلاتی دست و پنجه نرم می‌کند که رفع آن روند شکوفاییِ زراعت و کشاورزی در این مرز و بوم را تسریع و تسهیل خواهد کرد. در این بین سرمازدگی و یخبندان به‌عنوان یکی از عوامل قهری طبیعی خسارت‌زای غیرمدیریتی، همه‌ساله خسارت‌های جبران‌ناپذیری به بخش کشاورزی خصوصاً باغ‌ها وارد می‌کند.

به طوری که پدیده متأسفانه در سالیان اخیر بارها باعث تحمیل خسارت‌های سنگین به باغداران و کشاورزان شده و شوربختانه در سالِ جاری نیز این معضل در بسیاری از نقاط به‌ویژه در شمال استان همدان و به‌ویژه شهرستان ملایر دامنگیر فعالان این عرصه شد.

متأسفانه، بهار از مقاطعی است که بستر و زمینه سرمازدگی باغ‌ها و اراضی زراعی فراهم می‌شود و در صورت عدم اتخاذ تدابیر مؤثر و مقتضی، سوخت شدن و هدررفت سرمایه و انرژی باغداران و زارعان بسیار محتمل خواهد بود.

چراکه بروز این آسیب‌ها به نوسانات زیاد در تولید و قیمت محصولات کشاورزی در در شهرستانی همچون ملایر با پیشینه باغداری منجرشده و تهدیدی برای درآمد و جریان سرمایه‌گذاری در این بخش محسوب شده و از سوی دیگر برنامه‌ریزی را پیچیده می‌کند.

به دیگر سخن سرمازدگی و در پی آن کمبود محصول و افزایش قیمت به‌طور مستقیم بر معیشت تعداد قابل‌توجهی از باغداران این شهرستان و نیز مصرف‌کنندگان این محصول تأثیرگذار است.

همزمان با ورود جبهه هوای سرد به استان همدان یکبار دیگر مقوله سرمازدگی باغ‌ها و اراضی کشاورزی و مجموعه‌ای از غفلت‌ها و بی‌تدبیری‌ها در محافل مختلف این استان مطرح است.

تأسف‌بارتر اینکه استان همدان به‌واسطه اقلیم خاص، شرایط عجیبی را به لحاظ سرمازدگی در یک دهه اخیر تجربه کرده اما نگاه دقیق‌تر به این پدیده نشان می‌دهد که سال‌های مهمی در این میان به هدر رفته، سال‌هایی که می‌توانست به یک راهکار منطقی و عملی در مقابله با سرمازدگی منجر شود، شگفت‌آور اینکه خسارات سرمازدگی کماکان می‌آیند و می‌روند و در این بین هیچ اقدام عملی نیز در دستور کار قرار ندارد.

البته راه‌های مختلفی برای مقابله با سرمازدگی در سال‌های اخیر در شهرستان ملایر همچون طرح فراز و غیره به‌کارگیری شده، اما وقتی هنوز شاهد هستیم که سرمازدگی خسارات انبوهی (۲۰ هزار میلیارد ریال طی سال جاری) را به‌بار می‌آورد می‌توانیم بگوییم که این راهکارها یا کم‌اثر و یا دست کم ماندگار نبوده‌اند و در این بین باغداران هستند که در برابر سرمازدگی همچنان مجبور به روی آوردن به راهکارهای قدیمی مانند آتش زدن لاستیک می‌شوند.

بر این اساس با توجه شرایط پیش‌آمده برآن شدیم ضمن گفت‌وگو با بهزاد زندی؛ دهیار روستای داویجان و فائزه کشاورزیان؛ دهیار جوزان، با مجید ضیایی‌پرور؛ پژوهشگر و محقق حوزه کشاورزی نیز صحبت کنیم که در ادامه می‌خوانید:

دهیار روستای داویجان از توابع بخش مرکزی ملایر در دهستان جوزان با بیان اینکه در این منطقه متأسفانه در بسیاری از روستاها، باغ‌ها را کاملاً سرما زده که روستای ما نیز از قاعده مستثنی نبوده گفت: تقریباً ۵۰۰ هکتار از اراضی روستا را باغ‌ها به‌ویژه باغ انگور تشکیل داده‌اند که متأسفانه همه آن‌ها دچار سرمازدگی شده‌اند.

بهزاد زندی با ابراز اینکه متأسفانه حدود ۸۵ درصد از باغ‌های روستا بیمه نیستند گفت: درخصوص ترویج و آموزش باید بگویم کلاس‌های تشکیل شده اما در مبحث سرمازدگی کاری از دست کسی برنمی‌آید، به طوری که در سال زراعی جاری باغ‌ها در چند مرحله دچار سرمازدگی شده‌اند و دیگر نمی‌توان امیدی به احیا داشت.

در ادامه دهیار جوزان نیز با اشاره به اینکه این روستا یکی از قطب‌های تولید انگور در استان و حتی در کشور است گفت: به‌نظر می‌رسد طی سال جاری باغ‌ها علاوه بر سرمای پاییزی با سرمای بهاری هم مواجه بوده‌اند و در نتیجه بیشتر کشاورزان امسال محصولی ندارند.

فائزه کشاورزیان با تأکید بر اینکه این روستا در مجموع حدود ۹ هزار هکتار باغ دارد که گمان می‌کنم تمام آن در اثر سرمازدگی آسیب دیده باشند تصریح کرد: درواقع کشاورزان اکنون در حال هرس باغ‌های خود، امیدی به محصول سال جاری نداشته و برای سال آینده برنامه‌هایی همچون کوددهی و هرس را مد نظر قرار داده‌اند.

وی با ابراز اینکه هنوز خبری از جبران خسارت و حمایت از باغداران نیست خاطرنشان کرد: درخصوص آموزش، مدیران کشاورزی کلاس‌های آموزشی ارائه کردند تا کشاورزان را درباره راهکارهایی برای مقابله با سرمازدگی آگاه کنند، اما بی‌شک سرمازدگی به‌راحتی قابل جلوگیری نیست.

وی با اشاره به اینکه در این کلاس‌ها موضوعاتی مانند آبیاری مکانیزه و دیگر فنون کشاورزی هم مطرح شده، اما به‌دلیل شرایط کنونی و کَرتی بودن باغ‌ها، کشاورزان نمی‌توانند به‌راحتی باغ‌های خود را به حالت مکانیزه درآورند، تشریح کرد: با این وجود باغ‌هایی که به‌تازگی ایجاد شده‌اند، با سازوکارهای جدید بهتر می‌توانند از آسیب جلوگیری کنند، اما باغ‌های قدیمی‌تر نیاز به تغییرات گسترده دارند.

وی تأکید کرد: در خوش‌بینانه‌ترین حالت به‌نظر می‌رسد که تنها حدود ۳۰ درصد از باغ‌های روستا بیمه هستند.

در ادامه محقق حوزه کشاورزی نیز با بیان اینکه سرمازدگی به دو صورت مختلف مشاهده می‌شود، گفت: نخست سرمازدگی درون‌فصلی که معمولاً در اوایل پاییز و هنگامی که درختان هنوز به خواب زمستانی نرفته‌اند، اتفاق می‌افتد. به‌عنوان مثال، در آبان‌ماه، به‌دلیل تغییرات اقلیمی، درختان ممکن است هنوز فعال باشند و در هنگام ورود هوای سرد، آسیب‌های جدی ببینند.

مجید ضیایی‌پرور ادامه داد: دوم سرمازدگی خارج فصلی است، این نوع از آسیب غالباً در اواخر زمستان یا اوایل بهار و زمانی که درختان بیدار شده و شیره گیاهی آن‌ها در حداکثر حد خود قرار دارد، رخ می‌دهد، مثلاً در اسفندماه، درختان شروع به سبز شدن می‌کنند و اگر ناگهان هوای سردی وارد شود، ممکن است درختان به شدت آسیب ببینند و حتی بمیرند.

وی با اشاره به پیامدهای سرمازدگی ابراز کرد: این خسارات می‌تواند به کاهش وسعت و کیفیت محصولات باغی منجر شده و همچنین به اقتصادی که بر پایه کشاورزی استوار است، آسیب جدی برساند.

وی با بیان اینکه در چنین شرایطی، نقش جهاد کشاورزی به‌عنوان نهاد متولی در این عرصه بسیار حیاتی است چراکه باید با ارائه راهکارهای علمی و فنی، به کشاورزان کمک کند تا از خسارات ناشی از سرمازدگی جلوگیری کنند تشریح کرد: استفاده از فنون مدرن ازجمله کشت‌های مقاوم به سرما و توسعه سیستم‌های آبیاری مناسب، می‌تواند در این زمینه مؤثر باشد.

این کارشناس حوزه کشاورزی با ارائه راهکارها در قالب پیشنهاد ابراز کرد: انتخاب گونه‌های مقاوم به سرما برای کشت در مناطق آسیب‌پذیر، استفاده از سیستم‌های گرمایشی در باغ‌ها برای جلوگیری از یخ‌زدگی، انجام بررسی‌های منظم اقلیمی به‌منظور پیش‌بینی سرمای ناگهانی و اتخاذ تدابیر لازم ازجمله این راهکارها است.

ضیایی‌پرور در تشریح راهکارهای عنوان‌شده خاطرنشان کرد: یکی از مؤثرترین اقدامات، انتخاب ارقام مناسب و سازگار با اقلیم منطقه است چراکه ارقام بومی و محلی ایران که به اقلیم کشور عادت کرده‌اند، معمولاً کمترین آسیب را از سرما می‌بینند. درواقع این ارقام به‌دلیل سال‌ها سازگار شدن با شرایط آب و هوایی کشور، قابلیت بیشتری برای مقاومت در برابر سرمای ناگهانی دارند اما در حال حاضر، متأسفانه شاهد این هستیم که ارقام جدید و پرمحصول وارد بازار شده‌اند که از قضا، سازگاری کمی با شرایط اقلیمی ایران دارند.

وی، ادامه داد: به‌عنوان مثال، درختانی که دیرتر از خواب بیدار می‌شوند، معمولاً کمتر تحت تأثیر سرمای زودرس قرار می‌گیرند به همین دلیل، باید به‌دنبال ارقامی باشیم که دیرگل باشند و زمان بیدار شدن آن‌ها تا پایان فروردین به تأخیر بیفتد. این راهکار می‌تواند شانس حفظ محصول را به حداکثر برساند چراکه خطرناک‌ترین دوران برای سرمازدگی، از نیمه اسفند تا انتهای فروردین است.

وی، اذعان کرد: البته وزارت جهاد کشاورزی باید نقش فعالی در اطلاع‌رسانی به کشاورزان ایفا کند که متأسفانه، بنده به‌عنوان یکی از منتقدان جدی، بر این باورم که عملکرد آن‌ها در زمینه اطلاع‌رسانی به باغداران و کشاورزان کافی نبوده. در حالی که این وزارتخانه موظف است که اطلاعات مناسب و به‌موقع در مورد پدیده‌های اقلیمی و جبهه‌های هوای سرد به باغداران ارائه دهد.

این پژوهشگر کشاورزی با بیان اینکه امروزه، فناوری این امکان را فراهم کرده که پیش‌بینی‌های اقلیمی حتی از چند هفته قبل انجام شود اظهار کرد: نخستین پیشنهاد این است که وزارت جهاد کشاورزی با همکاری سازمان هواشناسی، اطلاعات مربوط به وقوع سرما را در زمان مناسب و به‌طور مستقیم به کشاورزان از طریق شرکت‌های تعاونی خدماتی، انتقال دهد. این اقدام تأثیر بسزایی در کاهش خسارات ناشی از سرمازدگی خواهد داشت چراکه متأسفانه میانگین سنی کشاورزان بالاست و نمی‌توان تنها به بعد اطلاع‌رسانی از طریق شبکه‌های اجتماعی بسنده کرد.

ضیایی‌پرور با تأکید بر لزوم آمادگی برای پیشگیری از خسارت، تصریح کرد: اجرای تمهیدات لازم بر اساس اطلاعات دریافتی از جهاد کشاورزی یکی دیگر از اقدامات مؤثر است چراکه با اطلاع‌رسانی به‌موقع، کشاورزان می‌توانند اقداماتی از قبیل روشن کردن آتش در باغ‌ها برای تولید دود و کاهش دماهای منفی را انجام دهند، این روش‌ها می‌تواند به‌عنوان یک اقدام پیشگیرانه مؤثر در کاهش خسارات ناشی از یخ‌زدگی به‌کار رود.

وی با ابراز اینکه آموزش و ارتقای سطح سواد کشاورزان یکی دیگر از راهکارهای مؤثر در جلوگیری از خسارت است تشریح کرد: متأسفانه، سطح سواد عمومی در بین کشاورزان به‌ویژه در زمینه‌های مرتبط با فناوری و اطلاعات اقلیمی پایین است بنابراین این مشکلات باعث می‌شود که کشاورزان از اطلاعیه‌ها و هشدارهای مربوط به سرمازدگی غافل بمانند. پس لازم است وزارت جهاد کشاورزی با ارائه آموزش‌های لازم و برگزاری کارگاه‌های آموزشی، سطح آگاهی کشاورزان را افزایش دهد.

این کارشناس حوزه کشاورزی با اشاره به اقداماتی که باید برای تقویت درختان در مقابل سرمازدگی انجام شود گفت: یکی از اصلی‌ترین راهکارها برای افزایش مقاومت درختان تاک در برابر سرما، استفاده از کودها و مواد مغذی مناسب است. این ترکیبات مانند ضد یخ عمل می‌کنند و باعث می‌شوند درختان در مواقع بحرانی بهتر از خود دفاع کنند.

ضیایی‌پرور ادامه داد: زمانی که درختان تحت تأثیر عناصر مغذی قرار می‌گیرند، این مواد انرژی لازم را برای فرآیندهای زنده‌مانی فراهم و به رشد ریشه‌ها کمک می‌کنند، بدین ترتیب که درختان و بوته‌هایی که ریشه‌های قوی‌تری دارند، طبیعتاً در برابر سرما آسیب کمتری می‌بینند؛ زیرا ریشه‌ها به‌عنوان «قلب دوم» درختان، مسئول جذب آب و مواد غذایی از خاک هستند.

وی با تأکید بر اینکه به‌کارگیری مواد غذایی و مکمل‌های مناسب می‌تواند رشد ریشه‌ها را تحریک کند، گفت: با تقویت ریشه‌ها، بوته یا درخت توانایی بیشتری برای درگیر شدن با شرایط نامساعد محیطی پیدا می‌کند، به‌عنوان مثال، ترکیبات فسفاته می‌توانند به توسعه و گسترش ریشه‌ها کمک کنند.

این کارشناس کشاورزی افزود: علاوه بر این، افزایش عمق نفوذ ریشه باعث می‌شود درختان بتوانند به منابع رطوبتی و غذایی بیشتری دسترسی پیدا کرده و مقاومتشان در برابر سرما و کاهش دما افزایش یابد.

ضیایی‌پرور با ابراز اینکه آموزش کشاورزان باید شامل اطلاعات مربوط به انتخاب دقیق ارقام درختان، نیازهای تغذیه‌ای و روش‌های صحیح کشت و نگه‌داری باشد تصریح کرد: متأسفانه، بسیاری از کارشناسان در وزارت جهاد کشاورزی ممکن است از این مسائل کلی و راهکارهای آن مطلع نباشند که باعث می‌شود اطلاعات ضروری به‌موقع در اختیار کشاورزان قرار نگیرد؛ بنابراین، این نهاد باید به‌صورت جدی‌تری به مسئله آموزش کارکنان پرداخته و سیاست‌های کلی در این زمینه را بهبود بخشد.

وی با تأکید بر لزوم فراهم کردن پیش‌سازهای غذایی در باغ‌ها گفت: حفظ و تأمین پیش‌سازهای غذایی درختان، به‌خصوص در فصل‌های سرد و پیش از بیدار شدن از خواب زمستانی، می‌تواند به افزایش مقاوت گیاه در برابر شرایط نامساعد کمک کند. به عبارت دیگر، درختان همچون انسان‌ها نیازمند «غذای» کافی برای ادامه حیات و توانایی مقابله با سرما هستند اگر درختان تغذیه مناسبی داشته باشند، احتمال آسیب ناشی از سرما کاهش خواهد یافت.

وی با اشاره به اینکه هرس کردن حرفه‌ای نیز یکی دیگر از راهکارهای مبارزه با سرمازدگی است، مطرح کرد: هرس به دو نوع تر و خشک تقسیم می‌شود. هرس خشک، به‌ویژه در انتهای پاییز، می‌تواند تأثیر بسزایی در افزایش مقاومت درختان در برابر سرمای زمستانی داشته باشد، درواقع با انجام هرس صحیح، شاخه‌های جدید در درختان رشد کرده و به این ترتیب کیفیت تولید محصول نیز بهبود خواهد یافت.

این کارشناس حوزه کشاورزی در واکنش به سرمازدگی باغ‌های گردوی شهرستان تویسرکان و راهکاریی همچون سرشاخه‌کاری که بعضی از کشاورزان معتقدند به‌درستی اجرا نشده یا اینکه شرایط اقلیمی منطقه با این ارقام همخوانی نداشته گفت: پروژه‌های شکست‌خورده را نباید به‌سادگی کنار گذاشت بلکه به اعتقاد من عواملی که باعث عدم موفقیت این طرح‌ها شده‌اند را باید به دقت بررسی کرد، این آسیب‌شناسی می‌تواند شامل مواردی مانند نحوه تغذیه، انتخاب ارقام نامناسب و رعایت نکردن اصول صحیح پیوند باشد.

ضیایی‌پرور در ادامه به نقش فناوری و آبیاری در مقابله با سرمازدگی اشاره و تشریح کرد: استفاده از سیستم‌های آبیاری زیرسطحی و قطره‌ای در این راستا بسیار مهم است، چراکه این سیستم‌ها می‌توانند به کنترل بهتر دما و رطوبت خاک کمک و از یخ‌زدگی جلوگیری کنند.

وی در پایان به تغییرات لازم در رویکردهای وزارت جهاد کشاورزی پرداخت و افزود: این وزارتخانه باید تمرکز بیشتری بر روی تولید و افزایش کیفیت محصولات داشته باشد و از وظایف غیر مرتبط با بازار مزارع دوری کند، این تغییر رویکرد می‌تواند به تقویت توان تولیدی کشاورزان و بهبود بهره‌وری در باغ‌ها کمک کند.

وزیر جهاد کشاورزی:

مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای اساسی باید از ۱۰ به یک درصد کاهش پیدا کند

سپهرغرب، گروه کشاورزی: وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به آثار تورمی ناشی از تصویب نشدن لایحه اعطای اختیار به دولت درباره کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده دارو گفت: اعمال قیمت‌گذاری در مرغ، تخم‌مرغ، شیر و خامه با فرض مالیات یک درصد بوده و اگر این لایحه به انجام نرسد و میزان مالیات ۱۰ درصد باقی بماند، باید این قیمت‌ها اصلاح شوند.

غلامرضا نوری قزلجه در جلسه یکشنبه هجدهم خرداد صحن مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی درخواست دولت برای بررسی دوباره لایحه دوفوریتی اصلاح جز (۱) بند «ذ» تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور اظهار کرد: مجلس و دولت به‌درستی روی معیشت و سفره مردم و به‌ویژه قیمت مواد غذایی حساسیت بالا دارند. بر همین اساس آنچه که پیشنهاد شده، این است که مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای اساسی که یا مستقیم به مصرف مردم می‌رسند، همچون شکر و روغن یا بعضی از آن‌ها کالاهای واسطه‌ای است، همچون ذرت و کنجاله و جو که برای تولید شیر، گوشت، مرغ و تخم مرغ مصرف می‌شوند از ۱۰ درصد به یک درصد کاهش پیدا کند.

وی افزود: در سال‌های گذشته کالاهای اساسی مورد استثنا مالیاتی قرار می‌گرفتند، اما چون سال جاری این استثنا قید نشده، بر اساس قانون دائمی، مالیات ۱۰ درصدی به این کالاها تعلق می‌گیرد، بنابراین کلیت درخواست دولت این است که موضوع مالیات بر ارزش‌افزوده هم به جز یک بند (د) تبصره یک قانون بودجه اضافه شود تا مالیات بر ارزش‌افزوده این کالاها نیز همچون بقیه اقلامی که در این حکم قانونی نام برده شده‌اند، از ۱۰ درصد به یک درصد کاهش پیدا کند.

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به آثار کاهش مالیات کالاهای اساسی گفت: مطرح شده است که مالیات ۱۰ درصدی بر کالاهای اساسی از ابتدا اعمال شده. در حالی که اینگونه نیست، چراکه دولت خیلی به فکر اصلاح این حکم قانونی بود و لایحه مربوطه را نیز تقدیم مجلس کرده، بر همین اساس نیز گمرک جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های ذی‌ربط هماهنگ شدند و آنچه که تاکنون اعمال شده مالیات یک درصدی بوده و ۹ درصد باقی‌مانده به‌صورت تعهدی تعیین شده و هنوز روی قیمت کالاها اعمال نشده است.

نوری قزلجه اضافه کرد: قیمت‌گذاری اعمال شده در مرغ، تخم‌مرغ، شیر و خامه، با فرض مالیات یک درصد بوده است و چنانچه این لایحه به انجام نرسد و همین ۱۰ درصد سر جای خودش باشد باید این قیمت‌ها نیز اصلاح شوند.

وی با اشاره به مشکلات ایجادشده به‌دلیل اجرا نشدن مالیات ۱۰ درصدی درباره کالاهای اساسی افزود: این موضوع به‌نوعی روند تأمین کالا را دچار مشکل کرده، چراکه گاهی ترخیص با تعهد انجام می‌شود، اما فروشنده اکنون مردد است که چنانچه کالاهای خود را بفروشد و این لایحه به انجام نرسید، متضرر می‌شود، بنابراین برای اینکه روند تأمین کالا صورت بگیرد و تورم بیشتری سفره و معیشت مردم را در برنگیرد، بنا داریم که ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده را با تأیید نمایندگان به یک درصد کاهش دهیم.

وزیر جهاد کشاورزی به آثار تورمی ناشی از تصویب نشدن لایحه دولت اشاره و گفت: با توجه به اینکه بعد از اعمال حقوق گمرکی و بقیه موضوعات همچون بیمه و کرایه، مالیات ۱۰ درصدی اعمال می‌شود، در واقع میزان افزایش حتی از ۹ درصد و ۱۰ درصد هم در عمل بزرگ‌تر خواهد بود و رقم بیشتری روی قیمت کالا اضافه می‌شود.

نوری قزلجه خاطرنشان کرد: قیمت کالاهایی نظیر شکر و روغن که به‌صورت مستقیم تأمین می‌شوند، حداقل ۱۰ تا ۱۱ درصد و قیمت کالاهایی که به‌صورت غیرمستقیم تأمین می‌شوند، همچون مرغ، تخم مرغ و گوشت از سه تا هفت درصد تخت تأثیر قرار می‌گیرد و در کل تورم خوراکی‌ها بین پنج تا هفت درصد افزایش پیدا خواهد کرد.

چرا پس از ۳ دهه هنوز کشت قراردادی در کشور اجرایی نشده است؟

سپهرغرب، گروه کشاورزی: یک کارشناس حوزه کشاورزی گفت: بیش از ۳۰ سال است که پیشنهاد داده‌ایم الگوی کشت در کشور اجرا شود؛ با کشت قراردادی دیگر شاهد بیش‌بود محصولات و از بین رفتن آنها نخواهیم بود.

امسال پیاز زیادی در کشور کشت شد که این امر منجر به اشباع بازار شده و مازاد این محصول طی دو هفته قبل در معرض فساد و تبدیل به ضایعات کشاورزی قرار گرفته است.

وزارت جهاد کشاورزی همچون دو سال قبل که به موضوع سیب زمینی ورود و مازاد تولید را از سیب‌زمینی‌کاران خریداری کرد امسال هم مبادرت به خرید حمایتی پیاز کرده است.

اما مسئله این است که چرا هر سال در کشور شاهد بیش‌بود محصولی و کم‌بود محصولی دیگر هستیم؟

رئیس پیشین اتحادیه بارفروشان درخصوص بیش‌بود و کم‌بود هرساله محصولات کشاورزی گفت: بیش از ۳۰ سال است که پیشنهاد داده‌ایم الگوی کشت در کشور اجرا شود. با کشت قراردادی دیگر شاهد بیش‌بود محصولات و از بین رفتن آن‌ها نخواهیم بود.

مصطفی دارایی‌نژاد، افزود: متولی امر وزارت جهاد کشاورزی است و سال‌ها است که به این موضوع مهم توجهی ندارد. نتیجه این بی‌توجهی بیش‌بود سیب‌زمینی در سال ۱۴۰۲ و پیاز در سال جاری است.

وی ادامه داد: نبود الگوی کشت سبب شده تا کشاورز هرساله بر اساس تجربه خود محصولات را کشت کند. از این رو، اگر یک سال قیمت سیب‌زمینی خوب باشد سال بعد کشاورزان زیادی مبادرت به کشت سیب زمینی می‌کنند. این شیوه کشت باعث شده تا هر سال کشور با کم‌بود و گرانی محصولاتی و بیش‌بود و هدر رفت محصولاتی دیگر در گیر باشد.

وی تصریح کرد: الگوی کشت منجر به ذخیره‌سازی منابع پایه شده و شاهد هدررفت آب، خاک، انرژی و... با بیش‌بود تولیدات رو به رو نخواهیم بود. امروز ترکیه با وجود داشتن منابع آب بسیار، مزرعه‌های خود را قطره‌ای آبیاری می‌کنند و با وجود تولیدات بالا و صادراتشان میزان مصرفشان بسیار پایین‌تر از کشور ما است.

وی با اشاره به وضعیت سیب‌زمینی در سال ۱۴۰۲ عنوان کرد: این محصول جزو اقلام پرمصرف روزانه کشور بوده و نیاز بازار داخل حدود ۳٫۵ میلیون تن است؛ اما سال ۱۴۰۲ ۵٫۵ میلیون تن تولید شد. در صورتی به سوی افزایش تولید باید حرکت کرد که برنامه‌ریزی لازم برای صادرات آن نیز انجام شده باشد.

این فعال حوزه کشاورزی با تأکید بر اینکه اجرا الگوی کشت ضروری است، اظهار کرد: وقتی با یک تگرگ نابه‌نگام یا حمله یک آفت محصولات از بین می‌رود به‌دلیل نبود الگوی کشت، کشور دچار چالش می‌شود.

دارایی‌نژاد یادآور شد: شیوه فعلی کشت محصولات اینکه کشاورز بر اساس تجربه محصولات را کشت کند و با افزایش مثلاً قیمت پیاز در سال ۱۴۰۳ سال ۱۴۰۴ تمام کشاورزان مبادرت به کشت این محصول کنند، نمی‌تواند راه درستی در مدیریت کشت باشد.

وی با بیان اینکه امسال به‌دلیل افزایش کشت پیاز وزارت جهاد کشاورزی ناچار به خرید این محصول شده تا کشاورزان متضرر نشوند، گفت: امروز هر کیلوگرم پیاز توسط سازمان مرکزی تعاون روستایی به مبلغ ۵٫۶۷۰ تومان از کشاورز خریداری می‌شود؛ اما این رقم برای کشاورز صرفه اقتصادی نداشته زیرا بهای تمام‌شده کشت از نرخ بذر تا سایر خدمات حدود هفت هزار تومان بوده است.

این فعال بازار میوه و سبزیجات در ادامه سخنان خود تصریح کرد: دولت موظف است اگر محصول کشت شده‌ای در کشور بدون بازار است خریداری کند تا کشاورز متضرر نشود. سال گذشته حدود ۵ میلیون تن پیاز در کشور کشت شد و امسال این عدد به هفت میلیون تن رسیده و در حال حاضر شاهد ضایعات در این بخش هستیم.

دارایی‌نژاد تأکید کرد: اجرای الگوی کشت ۵۰ درصد مشکلات فعلی را رفع می‌کند. دولت باید مانند ترکیه بذر و کود رایگان در اختیار کشاورز قرار دهد در ادامه از محل درآمد حاصل از صادرات هزینه‌های خود را تأمین کند.

وی در بخشی دیگر از سخنان خود اضافه کرد: سال‌ها تکرار کرده‌ایم این حجم ارز برای واردات موز از کشور خارج می‌شود در حالی که موز و انبه را می‌توان در سیستان و بلوچستان، میناب، بندر عباس و... کشت کرد. پس از ۱۵ سال فریاد زدن تازه کشت موز در کشور آغاز شده است.

وی افزود: زمانی هند کشت موز نداشت اما امروز یکی از قطب‌های این محصول در جهان محسوب می‌شود.

این کارشناس حوزه کشاورزی در پایان اظهار کرد: اگر الگوی کشت اجرا شود کشاورزی هم می‌تواند نیمی از ارزآوری نفت را برای کشور به ارمغان آورد.